

DİN HİZMETLERİ STRATEJİSİ

T.C. DİYANET İŞLERİ BAŞKANLIĞI
DİN HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

DİN HİZMETLERİNİN NİTELİK, İLKE VE STRATEJİLERİ

İÇİNDEKİLER

1	NİTELİK
3	İLKELER
10	STRATEJİLER
10	I. İrşat Hizmetleri Stratejisi
10	A. İrşat Hizmetlerinin Yürütülmesine Yönelik Stratejiler
11	B. Vaizlerin Etkin ve Verimli Hizmet Sunmalarına Yönelik Stratejiler
12	C. Kutlu Doğum Haftası Etkinliklerine Yönelik Stratejiler
14	II. Cami Hizmetleri Stratejisi
14	A. Din Görevlilerine Yönelik Stratejiler
15	B. Cami Cemaatine Yönelik Stratejiler
15	C. Camilere Yönelik Stratejiler
16	D. Ramazan Ayı ile Dini Gün ve Gecelerde Yapılacak Faaliyetlere Yönelik Stratejiler
16	E. Cami Dernekleri ve Sendikalara Yönelik Stratejiler
17	F. Camiler ve Din Görevlileri Haftasına Yönelik Stratejiler

- 18 **III. Aile ve Dini Rehberlik Hizmetleri Stratejisi**
- 18 A. Aile Odaklı Çalışmalara İlişkin Stratejiler
- 19 B. Aile ve Dini Rehberlik Bürolarına Yönelik Stratejiler
- 20 C. Sosyal Hizmet Kapsamında Yürütülen
Manevî Destek Çalışmalarına Yönelik
Stratejiler
- 22 **IV. Sosyal ve Kültürel İçerikli Din Hizmetleri
Stratejisi**
- 23 A. Manevi Destek Hizmetlerine Yönelik Stratejiler
- 23 B. Dini ve Milli (Değerleri Korumaya)
Hisleri Canlı Tutmaya Yönelik Stratejiler
- 24 C. Dini ve Sosyal Teşekküllere Yönelik Stratejiler
- 24 D. Topluma Yönelik Stratejiler
- 25 E. Vakit Hesaplamaya Yönelik Stratejiler

DİN HİZMETLERİNİN NİTELİK, İLKE VE STRATEJİLERİ

NİTELİK

Tarih boyunca din, insanların hayatı anlamlandırması ve şekillendirmesine, insanın insanca yaşamasına yardımcı olma açısından çok önemli bir yere sahip olmuştur. Çünkü din, insan yaşamını derinden etkiler ve onun hayatına yön verir. İnsanın yaratılış amacının gereklerini gerçekleştirmesine, onun kendisiyle, toplumla ve yaratıcısıyla barışık yaşamasına, doğuştan getirdiği yeteneklerini geliştirmesine, aklını ve özgür iradesini kullanarak iyi insan olmasına ve yararlı işler yapmasına katkıda bulunur. Din; insanın sınırlı maddi imkânları ile aklının, ruhunun, tefekkür ve tahayyülünün enginliği arasındaki boşluğu, hatta uçurumun kapatılması ve hayatın nihai anlamının kavranması yönüyle varoluşsal bir niteliğe sahiptir. Her insan değişik yoğunlukta bu arayışı kendi içinde yaşamakta ve doğal boşluğu ise din doldurmaktadır.

Dine olan bu tabii ihtiyaç ve yönelim aynı zamanda toplumsal bir gerçektir. Dolayısıyla toplumsal ihtiyaca binaen sunulacak din hizmetinin bir usul ve yönteminin olması, bu alanda keyfiliğin ve din hizmeti adına yanlış yapılmasının önlenmesi gerekir. Müslümanlar bunun için Hz. Peygamberin vefatından hemen sonra bazı kurumların oluşmasını zorunlu görmüş ve bu kurumlar yoluyla sahih bilginin temin edilmesini, ibadet hayatının tanzimini ve bir disiplin içerisinde yürütülmesini amaçlamışlardır. İlaveten eğitim yoluyla bireysel ve toplumsal bağlamda manevî ve ahlâkî değerlerin kazandırılması da hedeflenmiştir.

Süreç içinde söz konusu kurumların organizasyon ve işleyişi bakımından zamanın ve toplumun şartlarına uygun olarak değişik yöntemler benimsenmiştir. Bunlar içinde en belirgin yöntemlerden birisi, din hizmetinin kamu hizmeti anlayışıyla toplumsal barış ve bütünlüğü sağlayacak bir tarzda sunulmasıdır. Kamu hizmeti; kimliğine, cinsiyetine, inancına, rengine, bölgesine bakılmaksızın bu hizmeti talep eden ve ihtiyaç duyan herkese verilen bir hizmettir. Kamu hizmetleri, sunulmasında kamu yararı bulunan ve bir ihtiyacı karşılayan faaliyetler olarak kabul edildiklerinden, sürekli ve düzenli bir biçimde yürütülmeleri gerekir. İdare bu hizmetleri yürütürken nesnel (objektif) davranmak ve tarafsız olmak zorundadır.

Bireyler de kamu hizmetleri karşısında gerek yararlanma ve gerekse katılma yönünden eşit durumdadırlar. Bu eşitlik, kurumların istihdam ettikleri personelin işe alınması ve çalıştırılmasında da geçerlidir. Bu bağlamda T.C vatandaşı olan ve gerekli şartları taşıyan herkes Başkanlığımız kadrolarında görev alabilmektedir.

Öte yandan din hizmetleri kamu hizmeti anlayışının bir gereği olarak bedelsiz olarak sunulmaktadır. Dileyen herkes ibadet, irşat, dini rehberlik ve manevi destek hizmetlerinden karşılıksız olarak yararlanma hakkına sahiptir. Görevlilerimizin bu anlayış içinde hizmetlerini yürütmeleri ve çeşitli vesilelerle cemaatin istekleri doğrultusunda yapılan mevlit, hatim, nikâh gibi faaliyetlerden dolayı ücret talep edilmemesi son derece önem arz etmektedir.

Din hizmetinin kamu hizmeti niteliğinde olması, onun açık, şeffaf, kontrol edilebilir, hesabı verilebilir, belirli esas ve yöntemlere dayalı olmasını gerektirir. Bu manada din hizmeti üstlenen görevliler şahsi tercihlerine göre değil, belirli esas ve kurallara göre hizmet görmekte ve yine aynı nitelik gereği Başkanlığımızın sunduğu din hizmetleri süreklilik arz etmekte, dinî gelenekleri, tezahürleri ve sembolleri koruyup devamını sağlamada önemli bir rol oynamaktadır. Toplumun tamamını göz önünde bulundurarak öngörülebilir, sürekli ve kurumsal bir hizmet sunulması, hizmetlerimizin en temel ilkelerinden birisidir. Başkanlığımızca sunulan din hizmetleri, toplumsal barışı sağlamada ve toplumun dini bilgiye erişiminde sağlıklı bir zemin oluşturmada, din üzerinden aşırılıklara ve çikara dayalı oluşturulan yapılanmalara engel olmada da önemli bir işleve sahiptir.

Diğer taraftan, yürütülmekte olan din hizmetleri, değişik kuruluşlarca yapılmakta olan dini mahiyetli teşebbüslerin dikkate alınmasını gerektiren bir nitelik ve seviyeyi ifade etmektedir. Kamu hizmeti niteliğinden dolayı genel bütçeden finanse edilen din hizmetleri başka hiçbir amaç gözetilmeksizin sadece dinin esaslarına ve toplumun yararı ilkelerine göre planlanmakta ve sürdürülmektedir. Bu durum hizmetlerin asli hüviyetinin korunmasında öncelikli; toplumun "din hizmeti" algısının sağlıklı bir şekilde oluşmasında da belirleyici bir yere sahiptir.

İLKELER

Başkanlığımız, din hizmetlerini ifa ederken kendi yetki ve sorumluluklarının bilincinde olarak, kişilerin din karşısında farklı tutumlar takınma özgürlüğüne saygılı olmaya büyük özen göstermektedir. Böyle bir özen hem dini naslardan mülhemdir hem de Peygamberimizin “müsamaha dini” olarak tanımladığı yüce dinimizin birlikte ve barış içinde yaşamayı kolaylaştıran hoşgörüsü de bunu gerekli kılmaktadır.²⁶

Diğer taraftan din hizmetlerinin ifasında modern zamanların kazanımları yanında asırlardır devam eden dinî tecrübenin, amelî ve fikrî mirasın ortak paydasının esas alınması ve istikrarın korunması da, temel ilkelerimizden birisini teşkil etmektedir. Bir başka ifadeyle Sahih geleceğe, güncelin ve istikbalin kazanım ve ideallerine göre şekillenen hizmet perspektifimiz ne tarihin derinliklerine inerek orada kalmaya, ne de tarihi mirasını inkâr ederek geleneği oluşmamış, pratik değeri test edilmemiş bir üslupla hizmet etmeye imkân tanımaktadır.

Geleneğimizde din hizmeti ifa eden kişiler “hademe-i hayrât”, yani “hayrın hizmetkârları” olarak nitelendirilmiştir. Başkanlığımızın tüm kademelerinde sorumluluk üstlenen personelin bu anlayışla görev yapması esastır. Din hizmeti ifa ederken kendilerini hayrın hizmetkârı gören geçmişlerimiz, Allah katında kazanılacak ecrin şuurunda olan, mesailerinin şükrü hak ettiğine inanan, hayatlarını camilerin ve dini hayatın manevi atmosferine vakfeden bahtiyar insanlar olmuşlardır. Mihrapları imamsız, minberleri hatipsiz, minareleri ezansız bırakmamış olan hayrat hademesi, hizmet götürdükleri bütün Müslümanların sevgi ve hürmetini kazanmıştır.

Bu mirasın günümüzdeki temsilcileri olan din görevlilerimiz aynı zamanda halkın dini bilgi seviyesini yükseltmek, sahih bir dindarlık anlayışını topluma mal etmek, dinin aslına uymayan inanış ve uygulamalara karşı halkı uyarmakla görevlidir. Bu görevi hakkıyla ifa edecek bir din görevlisinin; dini eğitim yanında, insan ve toplum bilgisine, görgüye, estetik ve sanat anlayışına, çağı iyi okuma, zamanı evrensel boyutlardan kritiğe tabi tutma ve yorumlama kabiliyetlerine sahip olması gerekmektedir.

Başka bir deyişle din hizmeti yapan görevlilerimizin iyi bir din bilgini, ufku geniş bir düşünür; görgü, kültür, sanat ve edebiyat açısından dolu bir entelektüel ve ahlaken temayüz etmiş bilge bir kişiliğe haiz olmaları için gerekli çalışmaları yapmak hizmet alanındaki en önemli amaçlarımızdan birisidir.

Din hizmetlerini sunarken Hz. Peygamberin getirdiği dinin doğru bir şekilde tanıtılması, bu dini; insanların kendi şartlarında, kendi dünyalarında, kendi değerler ve ilişkiler ağı içerisinde nasıl yaşayacakları, nasıl yorumlayacakları, nasıl dindar kalabilecekleri konusunda rehberlik yapılması amaçlanmaktadır. İnsanın manevi duyarlılığını canlı tutarak, onun insanlığın hayrına yönelik değer üretmesine yardımcı olmak ise hizmetin destekleyici amacını teşkil etmektedir.

Din hizmetlerinin ifasında, tarihsel ve çağdaş insanlık tecrübesi, günümüz realitesi ve farklı İslam ülkelerindeki uygulamalar bir arada düşünülmektedir. Aynı zamanda hedef kitlenin şartları, ihtiyaçları, beklentileri, eğitim ve kültürü dikkate alınmaktadır. İnsanları yargılayarak, hor görerek, derecelendirerek değil; hoşgörülle, empati kurarak, isteklere ve ihtiyaçlara göre bir din hizmeti politikası izlemek temel ilkelerimiz arasındadır. İslam dini, ilke ve mesajlarıyla bir taraftan iyinin ve iyiliğin önünü açarken, diğer taraftan kötülüğü ve kötülüğe götüren yolları engellemeyi hedeflemiştir. Bu gerçekten hareketle yürütülmekte olan din hizmetlerinde tebşirin yanında inzar, terğîbin yanında terhip, iyiyi emretmenin yanında kötülüklerden sakındırma, güzel davranışlar karşısında verilecek mükâfat, kötülük ve kötülüğe götürücü faktörler karşısında da uygulanacak cezai müeyyideler dikkate alınmaktadır.

Din hizmetlerini yürütürken, küreselleşmenin hızlandığı, kitle iletişim araçlarının bilgiyi her alana yaydığı, dünyanın değişik yerlerindeki farklı dini yaşantı ve kültürlerin hayatımızı derinden etkilediği göz önünde bulundurulmaktadır. Bu oluşumlar karşısında içine kapanık, savunmacı, katı ve hoşgörüsüz bir din hizmeti değil, bu unsurlarla sağlıklı bir iletişim ve akılcı bir kritik geliştirebilen bir din hizmeti anlayışıyla hareket edilmek-

tedir. Bu bağlamda rasyonalist olmayan ancak aklın verilerini kullanan, bilimsel pozitivist olmayan ancak bilimin verilerini Allah'ın yeryüzündeki kanunlarının bir parçası olarak gören, modernist olmayan ama modernizmin farkında olan, çağrı okumayı aynı zamanda dindarlığımızı bu asra taşımanın bir yolu olarak gören bir anlayış hizmetlerimizi şekillendirmektedir.

21. yüzyılda dünya hızla değişmekte, "sosyal içerikli din hizmeti" algısı gelişmektedir. Din hizmetlerini bu değişimden uzak tutmak, söz konusu hizmeti sadece cami ve cemaati içerisine alan bir faaliyet alanıyla sınırlandırmak mümkün değildir. Her şeyden önce İslâm, doğumundan ölümüne, gençliğinden ihtiyarlığına, dünyasından ahiretine insanın tüm hayat ve memâti hakkında bir mesajı olan, onu her yönüyle sarıp kuşatan bir genişlik ve açılıma sahip ilahi bir müessesedir. Onun mesajları; hangi zaman diliminde yaşarsa yaşasın insanın sorunlarına, vurdumduymazlıklarına, onu yaratılış hikmet ve ekseninden uzaklaştıran tavır ve tutumlarına ilaç olacak çözümleri muhtevidir. Bu yönüyle din hizmetinin sadece cami ve cemaatle sınırlandırılması, her şeyden önce İslâm'ın tabiatına aykırı olmakla birlikte, din hizmetlerinin odak kurumunun cami olduğu gerçeği de asla göz ardı edilmemelidir. Ancak zamanla insanların, kavramların ve tanımların değiştiği, günümüz toplumunda camiye gelenlerin yanında gelemeyen dindarların gittikçe çoğaldığı, gün geçtikçe "bireyselleşmiş dindarlık" anlayışının gelişmekte olduğu gözlemlenmektedir. Toplumsal hayatın temel dinamikleri olan ekonomi, eğitim, kültür, sağlık, teknoloji, yeni üretim teknikleri gibi alanların gittikçe dinden bağımsız bir gelişim göstermeleri, insanların hayatı anlamlandırmasında açıklanmaya muhtaç yeni alanlar ortaya çıkarmakta ve her birey bu açıklamaları kendisi bulmak durumuyla karşı karşıya kalmaktadır. Bu durumda birey modern öncesi toplumlara göre sonsuz bir seçim imkânına sahiptir. Çünkü dünya üzerindeki diğer inanç sistemlerini az çok tanıyabilmekte, bunun yanında yeni ortaya çıkan birçok dini karakterli düşünce ve akımın etkisine maruz kalabilmektedir.

Yaşadığımız toplumda din, bireysel davranışlarla ilgili norm ve değerlere, kişiden kişiye değişen ölçülere de kaynaklık etmektedir. Ancak toplumun gündeliğinin realiteleri ile hızla değişen değerlere karşı dinin gösterdiği tutum bireyleri gerilimli bir alanda yaşamaya mecbur etmektedir. Bu şartlar her din için geçerli olduğu gibi, ülkemiz insanları arasında da dini anlayış ve yaşayışta çeşitliliği beraberinde getirmektedir.

Başkanlığımızca yürütülen din hizmetlerinin önemli bir amacı, toplumda mevcut dini değer tasavvuru ile yaşanan hayat realitesi arasındaki farkları olabildiğince gidermek ve bireylerin dini hizmet sunan kurumlarla olumlu ilişkiler tesis etmelerine yardımcı olmaktır.

Din hizmetinde verimlilik ve kalitenin artırılması, faaliyetlerin cemaatten cemiyete, mahalleden semte doğru açılan toplumsal ve kucaklayıcı bir nitelik kazanması, yürütmekte olduğumuz din hizmetlerinin stratejilerinden bir diğeridir.

Bu stratejinin bir gereği olarak hizmetlerimiz üç ana alana ayrılmıştır.

Bunlardan birincisi, ülkemizde yaşayan her Müslüman'ın ihtiyaç duyduğu dini bilgi ve malumata en kolay yoldan ulaşmasını temin etmektir. Bu konuda Başkanlığımız; fetva hizmetleri, yayın hizmetleri, eğitim hizmetleri ve irşat hizmetleri sunmaktadır. Her bir başlık altındaki hizmetleri yürütmek üzere ana hizmet birimleri oluşturulmuştur.

İkinci hizmet alanı ibadet hizmetlerini yürütmektir. Bu hizmetin ana mekânı camilerdir. İslam'ın bidayetinden bu güne kadar camiler, toplumun manevi yönden beslendiği, varlığıyla herkesin huzur ve sükûn bulduğu, gölgesinde fertlerin manevi bünyelerini inşa ettikleri ve maşeri vicdana iştirak ettikleri müstesna mekânlar olmuştur. Esasen camiye hayatın kalbi haline getiren, onu yaşanan hayatla ilişkilendiren husus, kuşatıcı ve ilham verici manevi varlığıdır. Bugün camilerimizin, bu geleneksel rollerinin ihya edilmesini sorumluluklarımızın başında görmekteyiz.

Camilerde başta cuma ve bayram namazları olmak üzere, vakit namazları kıldırılmakta, özel gün ve gecelerde programlar düzenlenmektedir. Esasen ibadet hizmetleri Başkanlığımızın yürüttüğü din hizmet-

lerinin omurgasını oluşturmaktadır. Bu hizmetin zamanında, düzenli ve dini esaslara uygun olarak yürütülmesi, Başkanlığımızın asli görevlerinin başında gelmektedir. Ayrıca söz konusu ibadetlerin mekanikleşmesinin, sıradanlaşmasının önüne geçecek faaliyetler, etkinlikler yapılması da, konunun önemli bir stratejisi olarak yerini korumaktadır.

Üçüncü hizmet alanını ise insanların hayatına eşlik etmek ve gerektiği zamanda onlara manevi destek ve dini rehberlik etme hizmetleri oluşturmaktadır. Her geçen gün kendisine duyulan ihtiyacın arttığı bu alan son derece çeşitli, rutini olmayan, özel bilgi, nitelik ve donanımı gerekli kılan bir alandır. Doğum, sünnet, evlenme, askere gitme, hastalık, tutukluluk ve mahkûmiyet, olağanüstü hollere maruz kalma, ailesini yitirme ve ölüm gibi hayatın önemli dönüm noktalarında insanların yanında olmak, din hizmetlerinin ayrılmaz bir parçasıdır. İbadet ve irşadın dışında bulunan bu hizmet alanları, dünyadaki diğer dini kurumların uygulamalarında görüleceği üzere, kurumun toplumsal itibarını yükseltmesi ve koruması açısından büyük önem taşımaktadır. İbadet ve irşat hizmetleri, insanların dini bilgi sahibi olmalarını ve dini yaşantılarında onlara kılavuzluk etmeyi gerektirirken, dini rehberlik ve manevi destek hizmetleri; fertlerin ve toplumun ruh sağlığına emek vermekte, hayata dair problemlerin üstesinden gelebilmeleri için onları, manevi kanallarla beslemeyi amaçlamaktadır. Bu hizmetleri yaparken görev alanımızı daraltmaktan ya da sınırları aşacak biçimde genişletmekten kaçınarak dinin özgün tabiatına denk bir duyarlılık içinde hareket edilmektedir. Milletimizin huzur ve saadetinin teminatı olan maneviyatının güçlendirilmesi ve dinin manevi desteğinin ihtiyaç duyulan her alana ulaştırılması öncelikli ilkemizdir.

Günümüzde topluma hizmet sunan kuruluşlar için sosyal sorumluluk anlayışıyla hareket etmek vazgeçilmez bir ilke niteliği taşımaktadır.

Sunulan hizmetlerin toplum da karşılık bulması kuruma karşı toplumsal güven oluşumunda son derece önemlidir. Toplum tarafından takdir edilen ve güvenilen bir kurum olmak, yapılan hizmetlerin kalitesinden, çalışanların tutumuna ve kurumsal olarak topluma karşı sorumlulukların başarıyla yerine getirilmesine bağlıdır.

Sosyal sorumluluk bilinciyle hizmet veren kurumların itibar kazandıkları ve bu itibarı sürdürdükleri sürece başarılı oldukları görülmektedir. Eylemlerin, söylemlerle tutarlı olması itibar kazanmanın esasını oluşturur. Bu sebeple din hizmeti sunan personelin, hali ve yaşantısıyla örnek insanlar olması, hizmetlerimizde göz önünde bulundurduğumuz bir diğer önemli ilkeyi teşkil etmektedir.

Toplumsal sorumluluk bağlamında değerlendirilebilecek hizmet alanlarımızdan birisini de aileye yönelik çalışmalar oluşturmaktadır. Günümüzde yaşanmakta olan toplumsal değişim en çok aile kurumunu etkilemekte, aynı zamanda aile kurumu da toplumsal yapıda değişiklikler oluşturmaktadır. Aile ile toplumsal yapı arasındaki bu karşılıklı ve güçlü etkileşim dikkate değerdir. Diğer taraftan aile ile din arasında da sıkı bir bağ vardır. Din, ailenin kuruluşuna, işleyişine ve sonlanmasına dair hukukî ve ahlâkî prensipler getirirken aile de bir bütün olarak dinî, ahlâkî ve kültürel değerlerin korunması ve sonraki nesillere aktarılmasında önemli bir rol üstlenir. Bu ilişkiler ağı, toplumu din konusunda aydınlatma görevi olan Başkanlığımızın "aile" başlığı altında etkin çalışmalar yapmasını gerektirmektedir. Bu sebeple millî ve manevî değerlere bağlı bir aile yapısının korunması; ailenin sosyal, ekonomik ve kültürel değişimler sonucu yüzleşmek zorunda kaldığı riskler ve yeni sorun alanları karşısında dinî bilgi ve manevî destek hizmeti ile desteklenmesi; dinî ve ahlâkî değerlerin taşıyıcısı olan aile kurumunun bu işlevselliğinin canlı tutulabilmesine yönelik çalışmalar yapılması, aile eksenli din hizmetlerimizin amacını teşkil etmektedir. Bunun yanında kadın ve çocuğun toplumdaki statüsünün korunması ve mağduriyetler karşısında dinî danışmanlık hizmetleri ile güçlendirilmesi de hizmet alanımıza girmektedir.

Öte yandan rehabilitasyon merkezlerinde kırılgan kesimlere yönelik yürütülen din hizmetlerine itina göstermek, bu hizmetlerin birey ve toplum sağlığı açısından taşıdığı önemi anlamak, görevlilerimize anlatmak, bunun için gerekli idari, hukuki ve mali tedbirleri almak da önceliklerimizden birisini teşkil etmektedir.

Bu bağlamda sosyal ve kültürel içerikli din hizmetleri (günümüz şartları itibarıyla) geliştirilmesi, araştırılması ve yeni projelerle desteklenmesi

gereken bir hizmet alanını oluşturmaktadır. Şehirleşmeye paralel olarak artan dini danışmanlık talepleri, ceza infaz kurumlarındaki vatandaşlarımızımıza yönelik manevi destek hizmetleri, sosyal bakım merkezlerinde bulunan çocuk, kadın ve yaşlılara, ayrıca yataklı tedavi gören hastalara yönelik manevi bakım hizmetleri, toplumsal bir gerçeklik olarak din hizmeti sunan görevlilerimizi beklemektedir. Din hizmetlerinde yeni bir anlayışı, eğitimi ve yeterliliği icap ettiren bu alandaki performansın öneminin önümüzdeki zaman diliminde daha da artacağı öngörülmektedir. Bu sebeple Başkanlığımızın istihdam edeceği din görevlilerinin daha eğitim aşamasında bu alanlara yönelik yeterlilik testlerinden geçirilmesi için paydaş kuruluşlarla ortak çalışmalar yapmak din hizmetlerinin geleceği açısından hayati bir öneme sahiptir.

Başkanlığımız din hizmetlerini yürütürken, özellikle sosyal hizmetler ve dini yaşantının toplumsal boyutu alanlarında hizmet üreten sivil toplum örgütleriyle, karşılıklı güven ve işbirliğine dayalı bir anlayışı, teşkilatın bütün kademelerine yaygınlaştırmanın önemli olduğu kanaatinde. Din hizmetlerinin ifasında sivil toplumun katkılarını önemsemeyi ve bu katkıyla küresel ölçekteki hizmetleri desteklemeyi stratejik anlamda önemli görmektedir.

Bu konuda bütün görevlilerimizin demokratik ve organize toplum, işlevsel bir din hizmetinde sivil toplumun önemi konularında kapsamlı bir hizmet içi eğitimden geçirilmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir. Bu aşamadan sonra sivil toplumun sahip olduğu potansiyelin, din hizmetlerinin geliştirilmesinde ciddi imkanlar sunacağı ve toplumun menfaatine, birlik ve beraberliğine katkı sağlayacak sonuçlar elde edileceği değerlendirilmektedir.

Yukarıda ana ilkeleri belirlenen din hizmetlerinin sistematik, etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini temin amacıyla, il merkezlerinden başlamak üzere; bünyesinde irşat bürosu, aile-irşat ve rehberlik bürosu, okuma salonu ile sosyal ve kültürel hizmetlerin yürütülebileceği mekânlar bulunduran "Diyanet Hizmet Merkezleri"nin oluşturulmasını, hizmetlerimize ayrı bir boyut katacağı değerlendirilmektedir.

STRATEJİLER

I. İRŞAT HİZMETLERİ STRATEJİSİ

Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında 633 sayılı Kanununun 1. maddesiyle Başkanlığımıza verilen "toplumu din konusunda aydınlatma" görevi ağırlıklı olarak irşat hizmetleri vasıtasıyla yürütülmektedir.

Cami ve mescitlerdeki irşat hizmetleri genel olarak vaazlar ve hutbe-lerden oluşur.

Cami ve mescit dışındaki yerlerde yürütülen irşat hizmetleri ise;

- Başkanlığımızca düzenlenen panel, konferans, seminer, sempozyum ve benzeri dinî programlar ile ilmi toplantılardan,
- Radyo ve televizyon kurumları ile diğer yayın kuruluşları vasıtasıyla, yapılan çeşitli programlardan,
- Doğum, sünnet, düğün, ziyaret, ölüm, olağanüstü durumlar gibi vesilelerle yapılan irşat faaliyetlerden,

oluşmaktadır.

A. İrşat Hizmetlerinin Yürütülmesine Yönelik Stratejiler

- İslam'ın ana kaynakları olan Kur'an ve Sünnete dayalı sahih bilgiyle toplumu din konusunda aydınlatmak.
- İnanç ve ahlâki değerlerin korunmasına katkı sağlamak.
- Toplumda ve fertlerde dini, ahlaki ve manevi değerlere karşı sevgi, saygı ve bağlılığın pekişmesine katkı sağlamak.
- Toplumu dini, ahlaki ve manevi açıdan güçlendirmek, toplumun manevi ihtiyaçlarına cevap vermek.
- Fertlerin güzel ahlak ilkeleriyle mücehhez hale gelmelerine, dini ve ahlaki değerlerin davranışlarına yön vermesine katkı sağlamak.

6. Fertlerin kötü ahlak ile zararlı alışkanlık ve davranışlardan uzak durmalarına katkı sağlamak.
7. Fertlerin kendisi, çevresi, toplumu ve yaratıcısı ile barışık olarak yaşamalarına, özgür iradeleriyle iyi insan olmalarına ve faydalı işler yapmalarına katkı sağlamak.
8. Ülke gerçeklerini, bölgenin sosyal durumunu/dini özelliklerini ve muhatap kitlenin yapısını göz önünde bulundurmak.
9. Toplumun manevî hastalıklardan korunmasına ve içinde bulunduğu manevî hastalıklardan arınmasına katkı sağlamak.
10. Samimi, duygulu, ölçülü, yapıcı, uyarıcı, teşvik edici, sevdirci, müjdeleyici, kolaylaştırıcı, hurafe ve abartılardan uzak bir üslup kullanmak.
11. Aşırı, kırıcı, itham edici ifadelerden; bıktırıcı ve mesnetsiz sözlerden, sağlam dini ve ilmi bilgilere uymayan görüşlerden, şahsiyat ve siyaset yapmaktan; siyasi ve politik konulara girmekten kaçınmak.
12. Açık, sade, anlaşılabilir dil kullanmak.
13. Teknolojik imkânlardan yararlanmak.
14. Toplumun tüm kesimlerine ulaşmak.
15. Doğum, sünnet, düğün, asker uğurlama, hasta ziyareti, ölüm ve deprem, sel felaketi gibi olağanüstü halleri irşat hizmetleri için önemli bir zemin ve fırsat olarak değerlendirmek.

B. Vaizlerin Mesleki Gelişimlerine, Etkin ve Verimli Hizmet Sunmalarına Yönelik Stratejiler

Etkin ve verimli bir vaaz ve irşat hizmeti yeterli mesleki bilgi ve tecrübeye sahip olmayı gerektirdiği gibi, aktüel olaylardan haberdar olmayı, mevcut teknik imkânlardan azami derecede istifade etmeyi, bilgi ve birikim açısından sürekli ve düzenli olarak yenilenmeyi ve gelişmeyi de

gerekli kılmaktadır. Bu itibarla vaaz ve irşat hizmeti sunan personelin mesleki olarak gelişimlerine katkı sağlamak, motivasyonlarını canlı tutmak amacıyla uygulanacak stratejiler şunlardır:

1. Ülkemizdeki ilahiyat birikiminin vaaz ve irşat hizmetleri yoluyla halkımıza ulaştırılmasını temin amacıyla konulu sempozyumlar düzenlemek, sempozyum dokümanlarını vaaz ve irşat hizmeti yürüten personelin istifadesine sunmak.
2. Vaizlerin bilgi paylaşımını sağlamak, motivasyonlarını yenilemek, taşra ve merkez arasındaki iletişimi güçlendirme amacıyla periyodik olarak konulu toplantılar düzenlemek.
3. Vaizlerin hizmet alanlarında yararlanabilecekleri rehber kitaplar, örnek vaaz metinleri ve vaaz projeleri hazırlamak.
4. Vaizlerin mesleki tecrübe ve bilgilerini paylaşabilecekleri bir vaizler portalı oluşturmak.
5. Vaizlerin kariyer sistemine göre yetişmelerine ve hizmet vermelerine yönelik çalışmalar yapmak.
6. Her vaizin görev mahalli ile ilgili toplumsal yapıyı dikkate alarak, 3, 6 ay ile 1 yıllık planlamalar dâhilinde hizmet yapmalarını sağlamak.

C. Kutlu Doğum Haftası Etkinliklerine Yönelik Stratejiler

1. Gerçekleştirilen etkinliklerle, Peygamberimizi daha iyi tanımak/tanıtmak, anlamak/anlatmak, onun sevgisini canlı tutmak, örnek yaşayışını gündeme taşımak.
2. Kutlu Doğum Haftasında, fert ve toplum açısından çok önemli olduğu halde gün geçtikçe örselenen ve ihmal edilen konuları tema olarak ele almak, belirlenen temaya kamuoyunun dikkatini çekmek, toplumda tema etrafında farkındalık ve duyarlılık oluşturmak.
3. Hafta münasebetiyle vatandaş, soydaş ve dindaşlarımız arasında birlik, beraberlik, sevgi, kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma

duygularının pekişmesini ve yaygınlaşmasını sağlamaya yönelik vaaz, hutbe, tv ve radyo programları, panel ve konferanslar gibi çalışmalar yapmak,

4. Haftanın anlam ve önemine özgü sesli, görüntülü ve yazılı materyaller hazırlamak ve dağıtmak.
5. Kutlu Doğum Haftası etkinliklerini tüm vatandaş, soydaş ve dindaşlarımız arasında yaygınlaştırmak.
6. Kutlu Doğum Haftası'nın teması ile ilgili olarak kamuoyunda farkındalığı artırmak amacıyla yapılan etkinliklerin sürekliliğini sağlamak.
7. Yapılan faaliyetleri popüler telakkilere mahkûm olmayacak ve Kutlu Doğum Haftası'nı amacından uzaklaştırmayacak bir anlayışla planlayıp uygulamak.

II. CAMİ HİZMETLERİ STRATEJİSİ

Diyanet İşleri Başkanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında 633 sayılı Kanununun 1. maddesiyle Başkanlığımıza verilen; ibadet ile ilgili işleri yürütmek ve ibadet yerlerini yönetmek Cami Hizmetleri Dairesinin başlıca görevlerini oluşturmaktadır.

İbadet, bilgi, birlik ve kardeşlik mekânları olan camiler etkinlik ve yaygınlık açısından Başkanlığımızın en önemli hizmet birimleridir. Cami hizmetlerinin kapsamına başta ibadet hizmeti olmak üzere, camilerin yönetimi, cami görevlileri, camileri inşa ve imar edenler, cami cemaati ve cami çevresinde yaşayanlarla ilgili çalışmalar girmektedir.

A. Din Görevlilerine Yönelik Stratejiler

1. Din görevlilerinin ibadet ve irşat hizmetlerini dini bir görev bilinciyle yapmalarını sağlamak.
2. Din görevlileri için getirilen kariyer sisteminin hizmet alanına olumlu bir şekilde tatbik edilmesini sağlamak.
3. Din görevlilerinin dini ve pedagojik donanımını, mesleki yetkinliklerini artırmak, vaaz ve irşat hizmetlerine etkin katkılarını sağlamak.
4. Din görevlilerinin görev yaptıkları bölgenin sosyo-kültürel yapısı hakkında önceden bilgi sahibi olmalarını sağlayıp, gerekli donanımı kazandırmak.
5. Çalıştaylar ve tecrübe paylaşımı toplantıları aracılığıyla örnek projeler ortaya koyan cami görevlilerinin tespit edilmesine, cami görevlilerinin bilgi ve tecrübe paylaşımında bulunmasına, görev mahallerinde uyguladıkları örnek projelerinin tanıtılmasına, yaygınlaştırılmasına ve diğer görevlilere rehberlik edilmesine imkan sağlamak.
6. Din görevlilerinin özgüvenini ve itibarını yükseltmeye yönelik destekleyici çalışmalar yapmak.

7. Cami hizmetleriyle ilgili olarak din görevlilerine yönelik rehber eserler hazırlamak.
8. Din görevlilerinin mesleki yeterliklerini geliştirmek ve ödüllendirmek amacıyla Hafızlık, Kur'an-ı Kerimi ve Ezanı Güzel Okuma, Hutbe ve Şiir Yazma gibi çeşitli yarışmaları düzenlemek.

B. Cami Cemaatine Yönelik Stratejiler

1. Cinsiyet ve yaş ayrımı yapmaksızın, camiye devam eden cemaat sayısının artırılmasına, cami ve cemaat bilincinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak.
2. Camilerde ifa edilen hizmetlerin zikir, dua, tesbihat ve diğer programlarla zenginleştirilerek canlı bir ibadet hayatına imkân sağlamak.
3. Her caminin bulunduğu mahalle ve köyün dinî, kültürel ve sosyal yapısının (Suç oranları, evlenme ve boşanma oranları, sokak çocukları, fakirler, yetimler, kimsesizler, ailevi ve ictimai problemler, zararlı alışkanlık oranları, alkol tüketimi, ahlâkî durum, beş vakit namaz, Cuma, bayram, dini gün ve geceler ile teravihe katılım oranı gibi) tespitini yaparak, buna dayalı hedefleri belirlenmiş bir hizmet sunulmasını sağlamak.
4. Toplumun bütün kesimlerine yönelik cami etkinlikleri düzenlenmesini sağlamak.

C. Camilere Yönelik Stratejiler

1. Cami sınıflandırmalarına uygun olarak hizmet standardı geliştirmek.
2. Cami ve mescitlerin temiz, düzenli ve bakımlı olmalarını sağlamak amacıyla başka yerel yönetimler olmak üzere kurumlar arası işbirliğine yönelik çalışmalar yapmak.

3. Camilerde kütüphane, okuma salonu, çocuk ve gençlere yönelik mekânlar oluşturarak her an hizmete hazır yaşayan cami modelini yaygınlaştırmak.
4. Camilerde süregelen ibadet, dini rehberlik ve cami odaklı etkinliklerin kesintiye uğramaması amacıyla camilerin gün boyu açık hale gelmesini sağlamak.
5. Camilerde kadınlara aitti mekanlar oluşturulmasını ve ibadete elverişli hale getirilmesini sağlamak.
6. Cami ve müstemilatının engellilerin kullanımına uygun hale getirilmesini sağlamak.

D. Ramazan Ayı ile Dini Gün ve Gecelerde Yapılacak Faaliyetlere Yönelik Stratejiler

1. Ramazan ayında vatandaşlarımızın Kur'an'la buluşmalarını temin için Kur'an ziyafeti, mukabele ve hatimle teravih namazı uygulamalarını yaygınlaştırmak.
2. Vaaz ve irşad hizmetlerinin konularını güncelleyerek toplumun manevi şuurunun gelişmesine katkı sağlamak.
3. Dini gün ve gecelerin halkımızın beklentisine uygun canlı ve geniş katılımlı bir şekilde idrak edilmesine yönelik standart etkinlikler geliştirmek, yapılacak faaliyetlerin kamuoyunda geniş bir şekilde yer almasına yönelik çalışmalar yapmak,

E. Cami Dernekleri ve Sendikalara Yönelik Stratejiler

1. Başkanlığımız ile cami dernekleri arasındaki ilişkileri geliştirmek, uyum içerisinde etkili ve verimli hizmet üretilmesine yönelik çalışmalar yapmak,
2. Sendikaların din görevlilerinin mesleki gelişim ve hizmetlerine katkı sağlamlarına yönelik çalışmalar yapmak

F. Camiler ve Din Görevlileri Haftasına Yönelik Stratejiler

1. Camiler ve Din Görevlileri haftasında fert ve toplum hayatında önemli olmakla beraber ihmal edilen konuları tema olarak işlemek, belirlenen temaya kamuoyunun dikkatini çekmek, ele alınan konuyla ilgili toplumda farkındalık oluşturmak,
2. Haftanın anlam ve önemine özgü sesli, görüntülü ve yazılı materyaller hazırlamak ve dağıtmak,
3. Hafta münasebetiyle cami hizmetlerinde verimliliği artırmaya yönelik panel, sempozyum, konferans ve çalıştaylar yapmak,
4. Haftanın kamuoyuna mal olmasını sağlamak amacıyla ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde etkili ve kuşatıcı programlar düzenlemek.

III. AİLE VE DİNİ REHBERLİK HİZMETLERİ STRATEJİSİ

Aile ve Dini Rehberlik Daire Başkanlığının amacı, doğru dinî ve ahlaki bilgilere sahip, aile olmanın sorumluluğunu taşıyan, bilinçli ve güçlü bireylerden oluşmuş sağlıklı bir aile yapısının oluşturulmasına ve korunmasına katkı sağlamaktır. Dairenin misyonu, Kur'an ve sünnet ışığında, toplumumuza aile hakkında dinî bilgi sunmak, çağın getirdiği değişim ve dönüşümlerin farkındalığıyla aileyi ve aile içinde bireyi tehdit eden problemlerin çözümüne yönelik çalışmalar yapmaktır.

Bu bağlamda Daire, üç farklı alanda hizmet sunmaktadır:

- a) Ailenin güçlenmesine, aile bireylerinin rol ve konumları itibarıyla sahip oldukları hak ve sorumluluklar konusunda bilinçlenmesine yönelik rehberlik ve eğitim faaliyetleri.
- b) Aile ve Dini Rehberlik Büroları arasında koordinasyon sağlanmasına, bürolarda yürütülen hizmetin standardının yükseltilmesine yönelik çalışmalar.
- c) Toplumun kurum bakımı altındaki kesimlerine manevî destek hizmeti ulaştırılmasına yönelik çalışmalar.

A. Aile Odaklı Çalışmalara Yönelik Stratejiler

1. Ailenin kültür ve değerleri taşıyan, geliştiren, toplumsal düzeni sağlayan yapısının korunmasına katkıda bulunmak. Aile kurumunu tehdit eden tehlikelere karşı toplumun ihtiyacı olan bir üst bilinç oluşturmak amacıyla hoşgörü, saygı ve merhamet gibi birleştirici kavramları ön plana çıkarak ailenin istikrarına destek olmak.
2. Aile birlikteliğinin devamını tehdit eden ve doğru dinî bilgiye dayanmayan yanlış aile algılarıyla mücadele ederek zihinsel bir dönüşüm için çalışmak.
3. Değişen aile içi rollerin anlaşılmasına ve olumlu biçimde hayata yansımaya yönelik dinî referansları ortaya koymak, kuşaklararası iletişimi güçlendirmek.

4. Aile yapısını zayıflatan, sigara, alkol, uyuşturucu, internet, kumar vb. her türlü bağımlılığa karşı toplumsal farkındalık çalışmalarını yürütmek.
5. Aile içerisinde mağduriyet yaşaması muhtemel kadın, çocuk, yaşlı ve engelli gibi kırılgan kesimlerin dinin desteği ile güçlenmesini sağlamak.
6. Aile bireylerine yönelik temel dini kaynaklardan ve kültürel değerlerimizden beslenen bilgilendirme ve bilinçlendirme faaliyetlerinde bulunmak; kitap, broşür ve kartela gibi yayın dosyaları, afiş ve sinevizyon gibi görsel materyaller hazırlamak.
7. Özellikle gençlerde sağlıklı bir nikâh ve aile algısı oluşturmaya yönelik çalışmalarda bulunmak.
8. Boşanma süreci ve sonrasında tek ebeveynli ailelere manevi destek hizmeti sunmak.
9. Aile içi şiddeti, töre cinayetlerini ve kız çocuklarına yönelik her türlü cinsiyet temelli ayrımcılığı önlemek amacıyla faaliyetler yapmak.
10. İç ve dış göçlerin sebep olduğu aile sorunlarına yönelik hizmet modelleri geliştirmek.
11. Aile odaklı projeler geliştirmek, aile için hizmet üreten kurum ve kuruluşlarla en üst düzeyde işbirliği yapmak, Başkanlığımızın ilkeleri çerçevesinde bu kurum ve kuruluşların yaptığı faaliyetlere katkı sağlamak.
12. Aileye yönelik hizmet üretirken dünyada ve ülkemizde meydana gelen sosyal değişim ve etkileşimleri dikkate alarak hareket etmek.

B. Aile ve Dini Rehberlik Bürolarına Yönelik Stratejiler

1. Danışanların sağlıklı hizmet alabilmeleri, faaliyet ve proje bazlı çalışmaların rahatlıkla yürütülebilmesi amacıyla Aile ve Dini Rehberlik Bürolarının gerekli donanımına sahip müstakil birimler hâlinde kurumsallaşmalarını temin etmek.

2. Bürolarda görev yapan personelin birlikte hareket etme kabiliyetine sahip organize bir yapının oluşmasını sağlamak.
3. Tecrübe paylaşımı toplantıları ve çalıştaylar aracılığıyla personelin bilgi alışverişinde bulunmasına, örnek projelerin tanıtılmasına ve diğer bürolar tarafından da uygulanmasına fırsat tanımak.
4. Bürolarda görevli personelin aile hakkında dinî ve pedagojik donanımını, "dinî danışmanlık" konusunda yetkinliğini artırmak amacıyla hizmet içi eğitim seminerleri düzenlemek.
5. Yerel ve bölgesel aile sorunları hakkında çalışmalar yürütmek, bu çalışmalarda aile yapısında bölgesel şartlardan kaynaklanan farklılıkları ve buna bağlı sorun ve avantajları göz önünde bulundurmak, ilgili büroları çözüme katkı için harekete geçirmek.
6. Aile sorunlarının çözümünde hangi temanın nasıl işleneceği konusunda bürolara yönelik programlama, yönlendirme ve bilgilendirme yapmak.
7. Büroların il düzeyinde aileye yönelik hizmet veren kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmalarını sağlamak.
8. Bürolara kitap, slayt, afiş, broşür gibi materyal desteği sağlamak.
9. Belirli periyotlarla Aile ve Dini Rehberlik Bürolarının faaliyetleri hakkında rapor hazırlamak.

C. Sosyal Hizmet Kapsamında Yürütülen Manevî Destek Çalışmalarına Yönelik Stratejiler

1. Kadın, yaşlı, genç ve çocuk gibi kırılgan kesimlerin sorunlarına karşı toplumsal duyarlılık oluşturmak. Bu kesimlere yönelik manevi destek hizmeti sunarken özgün, sade ve tutarlı olmak.
2. Aile ortamında büyüme imkânından mahrum kalmış çocuk ve gençlerin, ailenin aktardığı manevi ve kültürel değerlere sahip olmasına katkıda bulunmak.

3. Şiddet ve istismar mağdurlarının kendileriyle ve toplumla barışabilmesi, uyum içerisinde yaşam sürdürebilmesi amacıyla manevi destek ve danışmanlık hizmeti sunmak.
4. Toplumun dezavantajlı gruplarına götürülecek manevi destek hizmetlerinin önemi hakkında din görevlilerine yönelik bilgilendirici faaliyetlerde bulunmak.
5. Din görevlileri tarafından sevgi evleri, çocuk yuvaları, yetiştirme yurtları ve kadın konuk evlerinde yürütülen manevi destek faaliyetlerini koordine etmek, bu personeli müfredat, eğitim programları ve materyal ile desteklemek.

IV. SOSYAL VE KÜLTÜREL İÇERİKLİ DİN HİZMETLERİ STRATEJİSİ

İslâm Dini hayatın her alanını kuşatan ve karşılaşılan problemlere çözüm üreten dinamik bir yapıya sahiptir. Modern zamanlarda teknik, ekonomik, hukuki ve siyasi gelişmeler sosyo-kültürel yapıda da hızlı dönüşümleri ve yeni problemleri beraberinde getirmiştir. Bu problemlere çözüm arayışları çerçevesinde Başkanlığımız, sosyal sorumluluk görevini yerine getirme amacıyla çalışmalarını hızlandırmış, "sosyal ve kültürel içerikli din hizmetleri"ni gündeme almıştır. Bu bağlamda toplumsal çözümleme, tüketim kültürü, yoksulluk ve yoksunluk, dini değerlerin istismarı, şiddet, intihar ve zararlı alışkanlıklarla mücadele etmek, toplumun himayeye muhtaç kesimlerine (çocuk işçiler, yetimler, yaşlılar, hastalar, engelliler ve engelli aileleri gibi) yönelik manevi destek hizmetleri sunmak üzere Sosyal ve Kültürel İçerikli Din Hizmetleri Daire başkanlığı kurulmuştur.

Sosyal ve Kültürel İçerikli Din Hizmetlerinin organizasyonu ile personel ve mevzuat altyapısını oluşturmak, söz konusu hizmetlerin kapsamını belirlemek ve hizmetlerin usulüne uygun bir şekilde ifa edilmesi için gerekli koordinasyonu sağlamak, görev alanlarıyla ilgili konularda, diğer kurum, kuruluş ve STK'larla işbirliği yapmak ayrıca toplumun sosyal desteğe muhtaç kesimlerine yönelik din hizmetlerinin çeşitliliğini geliştirmek amacıyla eylem planları hazırlamak ve materyal hazırlamak dairenin öncelikli görevleridir.

İslam dinine mensup farklı dini yorum çevreleri ve dini-sosyal teşekküllerle sağlıklı ilişkiler tesis edilmesi, dini ve milli kimliğimizi oluşturan değerleri korumaya yönelik faaliyetlerde bulunulması, toplumsal bütünlüşmeyi sağlayan ibadetlerin usulüne uygun ifa edilmesi, helal bilincinin canlı tutulması ve vakit hesaplama gibi konular da dairenin hizmet alanları içerisindedir.

A. Manevi Destek Hizmetlerine Yönelik Stratejiler

1. Ceza infaz kurumları, tutukevleri ve çocuk islahahelerindeki vatandaşlarımıza yönelik manevi destek sunmak, moral ve motivasyonlarını artırıcı programlar hazırlamak, din eğitimi ve din hizmeti sunmak. Mahkûmların yaşama sevincini arttıracak konferans, panel ve seminer gibi sosyal ve kültürel içerikli programların düzenlenmesi yönünde hizmet politikaları geliştirmek.
2. Hasta Hakları Yönetmeliği kapsamında hastaların din hizmetlerinden faydalanmalarını sağlamak, hastalara manevi bakım, hasta yakınlarına ve hastane çalışanlarına dini danışmanlık ve rehberlik hizmeti sunmak, bu hizmeti yapanları eğitim materyali ve seminerlerle desteklemek.
3. Yaşlıların psiko-sosyal yeterlilik ve üretkenliklerini artırmaya yönelik manevi destek ve dini rehberlik hizmetleri sunmak. Yaşlıların yaşam kalitesini ve genel sağlığını korumaya yönelik geliştirilen politika ve programlara katkıda bulunmak,
4. Engellilerin dini vecibelerini engelsiz bir şekilde yerine getirmesini sağlamaya yönelik çalışmalar yürüterek engellilere manevi destek ve dini danışmanlık hizmetleri sunmak.

B. Dini ve Milli (Değerleri Korumaya) Hisleri Canlı Tutmaya Yönelik Stratejiler

1. Ülkemizin manevi kimliğini oluşturan semboller, şahıslar, tarihi olaylar, dini gün ve gecelerin toplum hayatında canlı bir şekilde yaşatılmasına yönelik çalışmalar yapmak. (12 Mart İstiklal Marşı'nın Kabulü ve Mehmet Akif Ersoy'u Anma, 18 Mart Şehitler ve 19 Eylül Gaziler Günleri, Sankarış Şehitleri, Sakarya ve Dumlupınar Zaferleri, Yunus Emre, Mevlana ve Hacı Bektaş gibi önemli şahsiyetleri konu alan programlar).
2. Milli ve manevi değerlerin korunmasına yönelik diğer kurum ve kuruluşlarca yapılan programlara destek sağlamak.
3. Milli ve manevi değerleri canlı tutmaya yönelik hizmet politikaları geliştirmek, görsel ve yazınsal materyal hazırlamak.

C. Dini ve Sosyal Teşekküllere Yönelik Stratejiler

1. Başkanlığımız ile farklı dini yorum çevreleri, dini cemaat ve teşekküller arasında demokratik ve çoğulcu toplum kuralları çerçevesinde olumlu ilişkiler tesis edilmesine imkân hazırlamak.
2. Görevlilerimize çoğulcu toplum yapısı içinde demokratik esaslara uygun görev anlayışı kazandırmak suretiyle, görev yaptıkları bölgede bulunan çeşitli yorum çevreleri, cemaat ve teşekküllerle olumlu ilişkiler tesis etmelerini sağlamak, söz konusu kuruluşların yapmış oldukları etkinliklere Başkanlığımızın temel ilkeleri çerçevesinde katkı sağlamak.

D. Toplumsal Sorumluluk Alanına Yönelik Stratejiler

1. Toplumsal sorumluluk kapsamında kamu, özel sektör ve STK lar tarafından yürütülen projelere destek sağlamak, Başkanlıkça yürütülecek projelerde ilgili kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak.
2. Ülkemizde kişi, kurum ve kuruluşlarca yürütülen hayır faaliyetlerinin usulüne uygun olarak gerçekleşmesine yönelik çalışmalar yapmak.
3. Kurban ibadetinin usulüne uygun şekilde yerine getirilmesi için gerekli çalışmaları yapmak.
4. Toplumda helal gıda duyarlılığı oluşturmaya yönelik çalışmalar yapmak, konuyla ilgili kurum ve kuruluşlarla koordineli çalışmak.
5. İhtiyaç duyulan yerlere okuma salonları açmak suretiyle halkımızın bilgi, görgü, eğitim ve kültür seviyesinin artmasına katkı sağlamak.
6. Zararlı alışkanlıkları ve madde bağımlılığını önlemeye yönelik bilgilendirme/bilinçlendirme faaliyetleri yürütmek ve ilgili kurumlarla iş birliği yapmak.

7. Toplumun sosyal desteğe muhtaç kesimlerine yönelik din hizmeti sunmayı ve hizmet çeşitliliğini geliştirmek. Bu bağlamda; mülteci, mevsimlik tarım işçileri veya çeşitli sebeplerle yerini terk etmek zorunda kalmış (göçmen) vatandaşlarımıza yönelik hizmet politikaları geliştirmek.

E. Vakit Hesaplamaya Yönelik Stratejiler

1. Üniversite ve rasathaneler ile işbirliği içerisinde günümüz teknolojilerini de kullanarak namaz vakitleri ve kameri aybaşları hakkında gözlemler yapmak, dini vakitlerin hesaplanmasını en doğru şekilde yapmak, vakit hesaplamaları ile ilgili bilgi bankası oluşturmak ve varılan sonuçları kamuoyu ve diğer islam ülkeleri ile paylaşmak, dini gün ve vakitlerde islam ülkeleri arasında yeknesaklığın sağlanmasına yönelik çalışmalar yapmak.
2. Hizmet alanıyla ilgili verimliliği artırmak için kible tespiti ve hilal gözlem çalışmaları konusunda personele eğitim vermek.

